



dorosłych. Ponadto wspierano rodziny poprzez wypłatę świadczeń: rodzinnych (zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłków rodzinnych), pielęgnacyjnych (zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze), rodzicielskich, zapomóg z tytułu urodzenia dziecka, świadczeń „Za życiem”, świadczeń wychowawczych (500+), świadczeń z programu Dobry Start, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych, stypendiów i zasiłków szkolnych.

## PODEJMOWANE DZIAŁANIA

Rodziny, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej otrzymywały wsparcie asystenta, co jest realizowane zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. Asystent nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie ją wspiera w wykonywaniu określonych obowiązków jak również w podjętych działaniach pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty.

W 2019 roku Ośrodek zatrudniał trzech asystentów, którzy aktywnie wspierali 26 rodzin w pełnieniu funkcji rodzicielskiej, opiekuńczej, prowadzeniu gospodarstwa domowego, radzenia sobie w przewyciężeniu sytuacji kryzysowych. Asystent rodziny zajmował się niezależnie od pracowników socjalnych wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Głównym celem asystenta jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Praca asystenta ma charakter kompleksowy. Asystenci dbali o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin (mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych itp.) a także wspierali w podejmowaniu aktywności społecznej i zawodowej. Rodziny objęte asystą zostały wytypowane przez pracownika socjalnego jak również na wniosek Sądu Rodzinnego i Opiekuńczego.

W Ośrodku Pomocy Społecznej realizowane jest zadanie Burmistrza Miasta i Gminy, wynikające z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Do korzystania z tej formy świadczeń mają prawo inne osoby niż ubezpieczeni. Prawo do tego typu świadczenia przysługuje przez okres 90 dni. W 2019 roku z tego typu pomocy skorzystało 22 osób. W ramach aktywizacji osób bezrobotnych OPS, przy współpracy z PUP, do prac społecznie użytecznych w 2019 r. zostało skierowanych 36 osób. Prace wykonywane są w jednostkach organizacyjnych podległych Urzędowi Miasta i Gminy Góra Kalwaria w wymiarze 40 godzin miesięcznie.

Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi wolontariat w ramach współpracy ze szkołami z terenu miasta. Praca wolontariuszy polega głównie na pomocy w nauce młodszym uczniom. W 2018r. wolontariuszy było 26 a w 2019r. wzrosło do 39 osób. Prace wolontariuszy organizuje i koordynuje pracownik socjalny OPS.

Innym elementem systemu wsparcia rodzin są również placówki wsparcia dziennego tj. Świetlice Środowiskowe w Górze Kalwarii i Czersku, które są miejscem zabawy, nauki i integracji. Zatrudnieni pedagodzy, wychowawcy prowadzą zajęcia, dzięki którym dzieci i młodzież uczy się jak radzić sobie z gniewem, frustracją, jak eliminować zachowania agresywne, jak współpracować w grupie. Przy pomocy wolontariuszy dzieci i młodzież odrabia prace domowe, rozwija swoje zainteresowania. Prowadzone są zajęcia dydaktyczne, sportowe, plastyczne - techniczne, czytelnicze, kulinarne, historyczne połączone ze współpracą ze środowiskiem lokalnym, zachowania bezpieczeństwa.

W 2019r na świetlice uczęszczało 68 dzieci: 38 w Górze Kalwarii, 30 w Czersku.

Kolejnym elementem wsparcia rodzin jest działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, działającego przy Ośrodku Pomocy Społecznej, który realizuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020.

W skład Zespołu wchodzi 9 osób, przedstawicieli: Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Oświaty, Sądu, Ochrony Zdrowia, Gminnej Komisji Przeciwdziałania Problemów Alkoholowych. Głównym zadaniem członków Zespołu jest prowadzenie procedury Niebieskiej Karty, podejmowanie działań profilaktycznych, skierowanych do mieszkańców miasta i gminy Góra Kalwaria, osób dotkniętych przemocą, stosujących przemoc, świadków przemocy, rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy.

W 2019 roku do przewodniczącego Zespołu wpłynęło 59 Niebieskich Kart, powołano 59 grup roboczych zajmujących się pracą nad opisanymi w kartach problemami. Ponadto kontynuowano 96 procedur rozpoczętych w poprzednich latach. Skład grupy ustalano indywidualnie, w zależności od potrzeby w rozpatrywanym, indywidualnym przypadku. Najczęściej byli to przedstawiciele różnych grup zawodowych: policjanci, pracownicy socjalni, psychologowie, pedagodzy szkolni, przedstawiciele ochrony zdrowia i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2019 roku zakończono 91 procedur Niebieskiej Karty, w 52 przypadkach powodem zamknięcia karty było zakończenie przemocy w rodzinie oraz zrealizowanie indywidualnego planu pracy z rodziną, natomiast w 39 przypadkach podjęto decyzje o braku zasadności kontynuowania procedury Niebieskiej karty, z powodu uznania, że w tych rodzinach nie zachodziła przemoc zdefiniowana w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, bądź rodzina nie podjęła współpracy lub zaistniały okoliczności w związku z którymi uniemożliwione było dalsze prowadzenie działań (zgon, zmiana miejsca zamieszkania). Wśród osób wobec których istniało podejrzenie że są dotknięte przemocą w rodzinie w 2019r było 49 kobiet, 8 mężczyzn i 2 dzieci. Natomiast wśród osób wobec których istnieje podejrzenie że stosują przemoc w rodzinie było 51 mężczyzn i 8 kobiet.

Poza prowadzeniem procedury Niebieskiej Karty Zespół Interdyscyplinarny ma za zadanie podejmować działania na rzecz przeciwdziałania przemocy. Celem podejmowanych działań jest zmniejszenie skali przemocy w rodzinie, zapobieganie pojawianiu się tego zjawiska oraz zmniejszenie negatywnych skutków przemocy i poprawa skuteczności działań pomocowych na rzecz ofiar przemocy w rodzinie.

W OPS, w Punkcie Konsultacyjnym terapeutów z Fundacji Centrum Rozwoju „OFFKA” przeprowadzili w 2019r 1845 konsultacji terapeutycznych w związku z realizacją Programu Przeciwdziałania Przemocy, skorzystało z nich 193 osoby w tym: 90 kobiet, 61 mężczyzn oraz 42 dzieci. Pomoc świadczona przez terapeutów polegała na: zdobyciu umiejętności radzenia sobie ze złością, rozpoznawaniu własnych emocji, poszukiwaniu zrozumienia dla tych którzy krzywdzą, szukaniu konstruktywnych sposobów rozładowania napięcia.

## FINANSOWANIE

Koszty poniesione na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i młodzieży zostały ujęte w rocznym sprawozdaniu finansowym OPS za rok 2019.

Całkowity koszt pracy asystentów rodziny w roku 2019 wyniósł 170 628,15zł, w tym dotacja uzyskana z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w wysokości 34 884,00zł.

Koszt prowadzenia placówek wsparcia dziennego tj. Świetlic Środowiskowych w 2019r wyniósł 267.601,41zł, w tym środki z budżetu obywatelskiego 47 140,23zł.

Na realizację programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2019r wydatkowano 138 806,91zł , w tym 129 150,00zł na konsultacje terapeutyczne oraz 3 770zł na szkolenia specjalistyczne.

Całkowity koszt posiłków w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” wynosił 361 663,00zł, w tym 216 290,00zł z dotacji.

W Gminie realizowane były również rządowe programy wspierania rodzin tj. Rodzina 500+ i Dobry Start. W ramach realizacji tych zadań zleconych wydano w 2019r odpowiednio: 25 128 235,00zł oraz 1 124 550,00zł.

## ZAKOŃCZENIE

Wszystkie dzieci i rodziny objęte pomocą wymagają ochrony ich praw i wolności oraz wsparcia dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi do niepowodzeń szkolnych oraz wykluczenia społecznego. Rodzina wypełniając swoją funkcję wychowawczą wpływa na jakość życia młodego pokolenia, jego prawidłowy rozwój emocjonalny i intelektualny.

Celem głównym programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w celu przywrócenia zdolności do wypełniania prawidłowych ról społecznych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.

Wspierając rodzinę przyczyniamy się do rozwoju i wzmocnieniu więzi w całej społeczności. Dzięki uzyskanemu wsparciu eliminowane są błędy wychowawcze, rodzice, opiekunowie dzięki stałemu motywowaniu przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej biorą udział w różnego rodzaju spotkaniach, odpowiednich do występujących problemów, uczestniczą w terapii, dzieci uczęszczają na zajęcia pozaszkolne, uczą się aktywnie spędzać czas, rozwijają swoje zainteresowania.

p.o. Kierownika  
Ośrodka Pomocy Społecznej  
w Górze Kalwarii

*mgr Justyna Roślaniec*